

Received / Makale Geliş Tarihi 20.10.2024
Published / Yayınlanma Tarihi 31.12.2024
Volume (Issue) Cilt (Sayı) 8 (49)
pp / ss 1576-1598

Review Article / İnceleme Makalesi
10.5281/zenodo.14580308
Mail: editor@pejoss.com

Prof. Arman Artaç

<https://orcid.org/0000-0002-6115-8114>

Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, Sahne Sanatları Bölümü, Opera Anasanat Dalı, Eskişehir / TÜRKİYE
ROR Id: <https://ror.org/05nz37n09>

Prof. Ayşe Özlem Akdeniz

<https://orcid.org/0000-0003-2383-7121>

Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, Müzik Bölümü, Yaylı Çalgılar Anasanat Dalı, Eskişehir / TÜRKİYE
ROR Id: <https://ror.org/05nz37n09>

Felix Mendelssohn'un Op. 49 Re Minör Piyanolu Triosunun Yapısal Açından İncelenmesi

Structural Analysis of Felix Mendelssohn's Op. 49 D Minor Piano Trio

ÖZET

Felix Mendelssohn'un op. 49 re minör Piyanolu Trio'su, Romantik dönemin oda müziği repertuarında hem estetik hem de teknik açıdan dikkat çeken bir başyapıttır. İlk versiyonu Temmuz 1839'da tamamlanan eser, Klasik dönem geleneğini yansıtan netlik ve yapısal kesinlikle öne çıkmaktadır. Amerikalı müzik yazarı Larry Todd'un bu versiyonu "Klasik geleneğe batmış" olarak tanımlaması, eserin Haydn ve Mozart gibi bestecilere özgü zarafet ve dengeyi taşıdığını vurgular. (Todd, 2003: 358). Ocak 1840'ta yayımlanan son versiyon ise, Mendelssohn'un Romantik estetik anlayışını yansıtan revizyonlarla daha ustalık dolu ve etkileyici bir yapıya kavuşmuştur. Eserdeki bu dönüşüm özellikle piyano partisi üzerinde yapılan değişikliklerde belirgin hale gelir. İlk versiyondaki daha sade yapılar, son versiyonda teknik açıdan zenginleştirilmiş ve duygusal derinliği artırılmıştır. Bu değişiklikler, Ferdinand Hiller gibi çağdaşlarının geri bildirimleri doğrultusunda şekillenmiş, Mendelssohn'un Romantik dönemin dramatik yoğunluğunu ve bireysel ifade gücünü eserine yansıtmasını sağlamıştır. Öte yandan, son versiyonun, ilk versiyonun yapısal titizliğini koruduğu görülmektedir. Mendelssohn, Klasik formlar ve Romantik estetik arasında denge kurarak yenilikçi bir eser ortaya koymayı başarmıştır. Müzikal analize bakıldığında, eser dinamik kontrastlar, zengin melodik çizgiler ve etkileyici armonik geçişlerle örülüdür. İlk bölümdeki güçlü tematik materyal ve finaldeki enerji dolu yapı, eserin dramatik yoğunluğunu artırırken, lirik ikinci bölüm, duygu yüklü bir ifade sunar. Mendelssohn'un bu eserle hem geleneksel hem de yenilikçi unsurları bir araya getirdiği ve oda müziği türünde estetik bir zirveye ulaştığı söylenebilir. Op. 49 Piyanolu Trio, Klasik ve Romantik anlayışların kusursuz bir sentezi olarak müzik tarihinde eşsiz bir yere sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Mendelssohn, Klasik müzik, Romantik dönem, Oda müziği, Trio

ABSTRACT

Felix Mendelssohn's Piano Trio in D minor, Op. 49 is a masterpiece that stands out both aesthetically and technically in the chamber music repertoire of the Romantic period. The first version was completed in July 1839 and is characterized by clarity and structural precision in the tradition of the Classical period. Larry Todd's description of this version as "steeped in Classical tradition" emphasizes the elegance and balance characteristic of composers such as Haydn and Mozart. The final version, published in January 1840, is more virtuosic and expressive, with revisions reflecting Mendelssohn's Romantic aesthetic. This transformation is especially evident in the changes made to the piano part. The simpler structures of the first version are technically enriched and the emotional depth is increased in the final version. These changes were shaped by the feedback of contemporaries such as Ferdinand Hiller and enabled Mendelssohn to reflect the dramatic intensity and individual expressiveness of the Romantic period. On the other hand, the final version retains the structural rigor of the first version. Mendelssohn succeeded in creating an innovative work by balancing between classical forms and Romantic aesthetics. Musical analysis reveals dynamic contrasts, rich melodic lines and impressive harmonic transitions. The strong thematic material in the first movement and the energetic structure of the finale increase the dramatic intensity of the work, while the lyrical second movement offers an emotionally charged expression. It can be said that Mendelssohn combined both traditional and innovative elements in this work and reached an aesthetic peak in the chamber music genre. Op. 49 Piano Trio has a unique place in the history of music as a perfect synthesis of Classical and Romantic approaches.

Keywords: Mendelssohn, Classical music, Romantic period, Chamber music, Trio

1. GİRİŞ

Felix Mendelssohn, Romantik dönemin önde gelen bestecilerinden biri olarak, oda müziği repertuarına yaptığı katkılarla müzik tarihindeki yerini sağlamlaştırmıştır. Sanatçının oda müziği eserleri arasında Op. 49 Re minör Piyanolu Trio öne çıkar. 1840 yılında yayımlanan bu eser, Romantik dönemin oda müziği başyapıtları arasında gösterilmektedir. Çoğu müzikolog, bu eseri oda müziği türünün zirve noktalarından biri olarak kabul etmekte ve Mendelssohn'un melodik zarafeti ile yapısal ustalığını en iyi şekilde yansıttığını vurgulamaktadır (Brown, 1993: 128). Besteci, bu eserle oda müziğine hem teknik hem de duygusal açıdan derinlik kazandırmış, dönemin estetik anlayışını ileriye taşımıştır.

Eserin daha az bilinen bir yönü ise Temmuz 1839'da tamamlanan ilk versiyonudur. Nadiren seslendirilen bu orijinal versiyon, Mendelssohn'un yaratıcı süreci ve eserin son haline ulaşmadan önceki aşamalarını anlamak için önemli ipuçları sunar (Todd, 2003: 354). İlk versiyon, bestecinin deneyselliğini ve Klasik formları romantik bir yaklaşımla nasıl yeniden ele aldığını göstermektedir. Ocak 1840'ta yayımlanan son versiyon, melodik ve ritmik unsurlar açısından daha rafine edilmiş olsa da orijinal taslağın içerdiği ham enerjinin de kendi içinde eşsiz bir değeri bulunmaktadır. Bu iki versiyon arasındaki farklar, Mendelssohn'un eserini hem teknik hem de estetik açıdan nasıl geliştirdiğine dair detaylı bir inceleme fırsatı sunar.

Romantik dönem oda müziği, bireysel ifadeyi toplu bir müzikal yapı içinde harmanlama gayretinin en iyi örneklerini barındırır. Mendelssohn'un op. 49 Piyanolu Trio'su, bu bağlamda bir başyapıt olmasının yanı sıra, döneminin müzikal ve kültürel eğilimlerini de yansıtır. Özellikle Beethoven'ın oda müziği mirasına olan göndermeleri ve Schumann'ın eser hakkındaki övgü dolu yorumları, bu eserin döneminde ne kadar önemli bir etki yarattığını ortaya koyar (Plantinga, 1984: 276). Hem ilk hem de son versiyonlarıyla bu eser, Mendelssohn'un romantik estetiğini ve kompozisyon dehasını gözler önüne sermektedir.

Felix Mendelssohn'un 1839'da tamamladığı taslak ile Ocak 1840'ta yayımlanan nihai versiyon arasında yaptığı revizyonlar, bestecinin üslup ve estetik anlayışındaki önemli dönüşümlere işaret etmektedir. 1839 taslağı, klasik dönem bestecilerinin netlik, denge ve yapısal kesinliğine olan bağlılığını yansıtırken, Mendelssohn'un bu gelenekten nasıl beslendiğini gözler önüne serer. Özellikle Larry Todd'un bu taslağı "Klasik geleneğe batmış" olarak tanımlaması (Todd, 2003: 358), Haydn ve Mozart gibi bestecilerle ilişkilendirilen geleneksel form anlayışının Mendelssohn üzerindeki etkisini vurgulamaktadır. Bu bağlamda, 1839 versiyonu, Mendelssohn'un Klasik geleneğin sınırları içinde bile yaratıcı bir ifade geliştirdiğini göstermektedir.

Buna karşın, son versiyon, Mendelssohn'un Romantik estetiğe yönelik bilinçli yönelimini açıkça ortaya koyar. Bu değişim, yalnızca melodik ve armonik yapılarda değil, aynı zamanda piyano partisindeki önemli revizyonlarla da kendini göstermektedir. Örneğin, piyano partisine eklenen daha ustalıklı pasajlar, eserin teknik zorluk seviyesini artırmakla kalmamış, aynı zamanda dramatik yoğunluğunu ve duygusal etkisini de derinleştirmiştir (Brown, 1993: 134). Bu revizyonların, Mendelssohn'un çağdaşı Ferdinand Hiller gibi müzisyenlerden aldığı geri bildirimler doğrultusunda şekillendiği düşünülmektedir. Hiller'in eleştirileri ve önerileri, Mendelssohn'un Romantik dönemin ifade gücüne daha yakın bir eser oluşturma çabasında etkili olmuştur.

Mendelssohn'un bu süreçte izlediği yaklaşım, Klasik ve Romantik unsurları bir araya getirme konusundaki ustalığını göstermektedir. Besteci, 1839 taslağındaki yapısal kesinlik ve netliği korurken, son versiyonunda eserin etkileyciliğini artıran yenilikler yapmıştır. Bu denge, Mendelssohn'un hem geleneksel değerlere sadık kalma hem de çağının estetik ideallerini kucaklama çabasını ortaya koymaktadır (Plantinga, 1984: 278). Bu bağlamda, Op. 49 re minör Piyanolu Trio, Klasik formların titizliği ile Romantizmin yoğun duygusal ifadesini sentezleyen eşsiz bir eser olarak müzik tarihinde yerini almıştır. Mendelssohn'un bu revizyon süreci, onun hem yenilikçi hem de zamanının ötesine geçen bir besteci olduğunu bir kez daha kanıtlamaktadır.

2. FELIX MENDELSSOHN'UN YAŞAMI ve EĞİTİMİ

3 Şubat 1809'da Hamburg'da doğan Felix Mendelssohn, erken Romantik dönemin en etkili besteci, piyanist ve orkestra şeflerinden biri olarak kabul edilmektedir. Yahudi bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelen Mendelssohn, müzikal eğitimine ailesinin rehberliğinde başlamıştır. Abraham ve Lea Salomon Mendelssohn'un çocuğu olan Felix, aile mirasından gurur duymakla birlikte, ailesi 1816 yılında Lutherçiliğe geçerek 19. yüzyılın sosyal entegrasyon ve özgürleşme ideallerine uyum sağlamıştır. Bu süreçte Bartholdy soyadı, aile tarafından, Felix'in dayısından ve bir aile mülkünden ilham alınarak benimsenmiştir (Britannica, 2024).

1811 yılında Fransızların Hamburg’u işgali, Mendelssohn ailesini Berlin’e taşınmaya zorlamış ve burada Felix üstün bir eğitim almıştır. İlk piyano derslerini annesinden alan Felix, kız kardeşi Fanny ile birlikte müzik çalışmalarına erken yaşlarda başlamıştır. Daha sonra, Ludwig Berger’den piyano, Carl Friedrich Zelter’den ise kompozisyon dersleri almış, bu eğitim onun sanatsal gelişiminde belirleyici olmuştur (Biyografi.info, 2024). Nisan 1817’de Mendelssohn kardeşler, Frankfurt’ta teyzeleri Dorothea von Schlegel ile buluşmuş ve burada Felix’in müzik yeteneği ve Fanny’nin virtüözitesi takdir edilmiştir.

Nisan 1817’de Mendelssohn kardeşler Frankfurt’ta teyzeleri Dorothea von Schlegel ile bir araya geldiklerinde, Felix’in üstün müzikal yetenekleri ve Fanny’nin olağanüstü virtüözitesi büyük beğeni toplamıştır. Bu dönemde Felix, karmaşık partiyonları kolaylıkla okuyabiliyor ve J.B. Cramer’in piyano etütlerini anlık olarak transpoze edebiliyordu. Temmuz 1818’de ilkokul eğitimini tamamlayan Mendelssohn’un müzik ve resim konusundaki üstün yetenekleri, babasının özel bir öğretmen tutarak Felix’in kültürel ve entelektüel birikimini desteklemesine yol açmıştır. Paris ziyaretinde Mozart’ın eserleriyle tanışması ve kız kardeşiyle birlikte piyano eğitimi alması, Felix’in sanatsal gelişimini daha da zenginleştirmiştir (Britannica, 2024).

Henüz 20 yaşına gelmeden tamamen olgunlaşmış bir müzik tarzına sahip olan Mendelssohn, Bach’ın karmaşık kontrpuanı, Mozart’ın biçimsel netliği ve Beethoven ile Weber’in dramatik etkilerinden derinlemesine etkilenmiştir. Bestecilik tarzı, Romantik dönemin dışavurumcu idealleriyle uyumlu olsa da, Klasik form ve yapıları olan bağlılığıyla dikkat çeker. Bu sentez, Mendelssohn’un teknik olarak rafine, aynı zamanda duygusal açıdan etkileyici eserler yaratmasına olanak sağlamıştır (Cooper, 2004: 67). Örneğin, 17 yaşında yazdığı *Bir Yaz Gecesi Rüyası Uvertürü* (1826), eseriyle olgun bir anlatım tarzını ortaya koymuştur. Ayrıca, *İtalyan Senfonisi* (1833) İtalya’nın canlı manzaralarını yansıtırken, *Mi minör Keman Konçertosu* (1844) yapısal yenilikleri ve lirik ifadesiyle keman repertuarının başyapıtlarından biri olarak kabul edilmektedir.

Mendelssohn’un eserleri arasında iki piyano konçertosu (1831, 1837) virtüözite ve zarafetin bir sentezini sunarken, *Elijah* oratoryosu (1846) vokal ve koro yazımındaki ustalığının en büyük örneklerinden biridir. Bunun yanı sıra, oda müziği repertuarına yaptığı katkılar da oldukça önemli bir yer tutar. Yaylı çalgılar için kuartetler ve piyanolu triolar gibi eserleri, Klasik formların disiplinini Romantik dönemin yoğun duygusal anlatımıyla birleştirerek müzik tarihinin zamansız parçaları arasında yerini almıştır (Cooper, 2004: 67). Mendelssohn’un bu çok yönlü bestecilik yaklaşımı, Romantik dönemin önde gelen figürlerinden biri olmasını sağlamıştır.

Felix Mendelssohn, yalnızca senfonileri ve konçertolarıyla değil, aynı zamanda farklı eserleriyle de tanınır. *Fingal Mağarası Uvertürü* (Hebrides Uvertürü), bestecinin pastoral doğa tasvirlerine olan yeteneğini gözler önüne seren bir başyapıttır. Bu eserde Mendelssohn, İskoçya’ya yaptığı bir ziyaretten esinlenmiş ve mağaranın mistik atmosferini çarpıcı bir şekilde yansıtmıştır. Aynı şekilde, *Sözsüz Şarkılar* serisi, piyano müziğinin zarif ve lirik yönlerini keşfetmesiyle dikkat çeker. Ayrıca *Do minör Piyanolu Trio*, bestecinin oda müziği repertuarına olan katkılarının önde gelen örneklerinden biridir (Sobolewski, 1873, 54).

Mendelssohn’un beş senfonisi, yazılış sıraları ile sahnelenme sıralarındaki farklılıklarla dikkat çeker. Örneğin, 1833’te tamamlanan *4 numaralı İtalyan Senfonisi*, 1842’de tamamlanan *3 numaralı İskoç Senfonisi* sonrasında dinleyicilerle buluşmuştur. Bu durum, Mendelssohn’un eserlerinin icra sürecinin, kompozisyonlarının yazım sırasından bağımsız olarak şekillenebileceğini göstermektedir. İtalya’nın sıcak ve renkli atmosferinden ilham alan *İtalyan Senfonisi* ile İskoçya’nın melankolik doğasını yansıtan *İskoç Senfonisi*, Romantik dönemin karakteristik özelliği olan doğaya olan duyarlılığı ve ulusal temaları Mendelssohn’un bestecilik dehasıyla birleştirmiştir (Sobolewski, 1873: 54).

Mendelssohn, Schumann ve Brahms ile birlikte Alman Romantik döneminin önemli temsilcilerinden biri olarak kabul edilir. Müziği, Klasik formlara olan sadakatiyle öne çıkarken, melodik zenginlik ve duygusal derinlik unsurlarıyla Romantik estetiği başarıyla sentezlemiştir. Ancak, tüm bu başarılarına rağmen, Mendelssohn’un bilinen yaklaşık 770 eserinin 270’i henüz yayımlanmamıştır. Bu durum, bestecinin sanatsal mirasının tam anlamıyla değerlendirilmesi için hâlâ büyük bir potansiyel barındırdığını göstermektedir (Şalom, 2024).

2.1. Mendelssohn’un Yenilikçi Yaklaşımı ve Op. 49 Piyanolu Trio’sunun Romantik Dönemdeki Yeri

Felix Mendelssohn, Romantik dönemin en etkileyici bestecilerinden biri olarak, eserlerinde virtüözite ve lirik ifadeyi ustalıklı birleştirmiştir. Özellikle konçertolarında kadans bölümünü geleneksel bir kalıptan çıkararak daha yaratıcı ve ifade odaklı bir biçime dönüştürmüştür. Bu yaklaşımı, onun gelişmiş tonalite ve zengin

armoni anlayışını vurgularken, derin bir lirizm ve teknik beceriyi de eserlerine yansıttığını göstermektedir (Chernaik, 2013: 51).

Mendelssohn'un 1840 yılında yayınlanan Op. 49 re minör Piyanolu Trio'su, ünlü *Mi bemol Majör Octet*, Op. 20 ile birlikte oda müziği repertuarının vazgeçilmez eserlerinden biri olarak kabul edilir. Bu trio, hem lirik ifade gücü hem de yapısal parlaklığıyla dikkat çeker ve icracılar için hem teknik hem de sanatsal anlamda zorlu bir sınav niteliğindedir. Trio tamamlandıktan sonra, Mendelssohn yakın arkadaşı Ferdinand Hiller'den aldığı eleştiriler doğrultusunda eserin piyano partisini revize ederek daha virtüöz bir karakter kazandırmıştır. Bu değişiklik, eserin melodik zenginlik ve dramatik gücünü artırmış, böylece trio'ya daha yüksek bir statü kazandırmıştır (Chernaik, 2013: 51).

Eser, döneminde büyük bir beğeni toplamış ve eleştirmenlerden övgüler almıştır. Robert Schumann, Mendelssohn'u "on dokuzuncu yüzyılın Mozart'ı" olarak nitelendirmiş ve onun müziğini Klasik berraklık ile Romantik ifadeyi mükemmel bir şekilde birleştirdiği için övmüştür. Schumann'ın bu değerlendirmesi, Mendelssohn'un hem zamanının hem de daha sonraki dönemlerin müzik anlayışına olan etkisini göstermektedir. Op. 49 Re minör Piyanolu Trio, Romantik oda müziği repertuarının temel taşlarından biri olarak kabul edilmeye devam etmektedir (Chernaik, 2013: 51).

Mendelssohn'un Op. 49 Re minör Piyanolu Trio'su, tüm bölümlerinin eksik ölçü ile başlaması gibi özgün bir yapıya sahiptir. Bu özellik, esere benzersiz bir giriş hissi kazandırırken, dinleyiciyi ritmik yapının anlaşılması ve kuvvetli zamanların hissedilmesi anlamında dikkatle dinlemeye ve içeriğe odaklanmaya zorlar. Eserin bu yapısı, Mendelssohn'un form ve yapısal yenilikçiliğini nasıl ustalıkla işlediğini ve her bir bölümün başlangıcına farklı bir estetik kazandırdığını gösterir. Trio'nun *Andante* bölümü, bu yapısal özelliğiyle ön plana çıkar ve eserin en önemli kısımlarından biri olarak kabul edilir. Mendelssohn'un bu bölümde sunduğu zarafet ve berraklık, eseri dinleyicilere adeta bir soluklanma anı sunar. Bununla birlikte, bölümün doğasında barındırdığı detaylar, icracılardan yüksek bir hassasiyet ve teknik yeterlilik talep eder. Bu, Mendelssohn'un müzikal ifade gücünü ve detaylara gösterdiği özeni bir kez daha ortaya koyar. Mendelssohn'un Op. 49 Re minör Piyanolu Trio'su, bu türden bir yaratımın ne denli derin ve etkileyici olabileceğini gösteren bir örnektir. Bu eserin bölümleri, her birinde farklı bir anlatım gücü barındırırken, tüm yapının içindeki bu zarif yapılandırma, trionun Romantik oda müziği repertuarının zirvelerinden biri olarak anılmasını sağlamaktadır (Chernaik, 2013: 51).

3. FELIX MENDELSSOHN'UN OP. 49 RE MİNÖR PİYANOLU TRİO'SUNUN 1. BÖLÜMÜNÜN YAPISAL ANALİZİ

3.1. 1. Bölüm

Re minör tonunda allegro ve canlı bir tempoya sahip bölüm ¾'lük bir tartımla yazılmıştır. Çellonun sunumu ile direkt olarak başlayan birinci tema dokunaklı ve naif bir melodiye sahiptir. Bu tema lirik ve dramatik yapısıyla dikkat çekicidir. (Görsel 1)

Molto allegro ed agitato. Mendelssohn Bartholdy.

Violino.

Violoncello.

Pianoforte.

Molto allegro ed agitato. M.M. ♩ = 80.

pp.

♩.

9

Görsel 1: Trionun viyolonsel ile başlayan teması. Kaynak: Edition Peters no.1740, s.3

16. ölçünün son dördlüğünde temayı keman devralır. Keman partisi temanın incelikle çeşitlendirilmiş bir versiyonudur vedevraldığı temayı ikinci notasından itibaren küçük üçlü yukarıdan karşı bir melodi ile duyurur ve kontrpuan yapısıyla temayı geliştirir. (Görsel 2)

Görsel 2: 16. ölçüde keman ile başlayan kontrpuan yapılı karşı melodi. **Kaynak:** Edition Peters no.1740, s.3

Piyano partisi, ilk 24 ölçüde sağ ve sol elde karşı zamanlarda çalınan, sağ el partisi bir arpej şeklinde her ölçüde yükselen yoğun dokulu bir yapıdadır. (Görsel 3)

Görsel 3: Piyano partisinin ilk 24 ölçü boyunca süren karşı zamanlı yapısı. **Kaynak:** Edition Peters no.1740, s.3

47. ölçüde çello ve kemanın düetiyle seslendirilen yeni bir tema fikri başlar. Bu temayı 39. ölçüde çellonun re pedalı üzerinde, piyanoda akorlar ve 16'lık ve 32'lik notaların oluşturduğu arpejlerle bezeli güçlü ve tutkulu bir pasaj önceden hazırlar ve bu pasaj aynı zamanda yeni temanın eşliğidir. (Görsel 4)

Görsel 4: 39. ölçüde piyanonun hazırlığıyla giriş yapan ve 47. ölçüde keman ve çello düeti tarafından seslendirilen yeni tema. **Kaynak:** Edition Peters no.1740, s.4

Mendelssohn bu yeni temayı ilk temanın materyalleri üzerine ustalıkla geliştirir. Burada piyano aynı temayı sürdürür ancak eşlik pozisyonuna geçer. 52. ölçüden itibaren ikinci tema keman-çello düetinin seslendirdiği büyük ölçüde dördlük notalardan oluşan bir melodiyle gelişir. Bu gelişimdeki piyano eşliği sağ elde üçleme sekizliklerden oluşan teknik açıdan zorlayıcı bir partidir. (Görsel 5)

Görşel 5: 52. ölçüde başlayan ikinci temanın gelişimi ve piyano partisi **Kaynak:** Edition Peters no.1740, s.4

65. ölçüde gelişmiş olan tema piyanonun kromatik gamıyla tekrar ana temaya döner. Tema burada çellotarafından duyurulur. 67. ölçüden itibaren çello tarafından yeniden duyurulan temaya piyanoda sol el ünison olarak eşlik eder. Sağ elde inici basamaklara sahip arpejler eşliği yapılandırır. (Görşel 6)

Görşel 6: 65 ölçüde ana temaya dönüş köprüsü ve 67. ölçüde başlayan, çello ve piyanonun sol eli tarafından duyurulan tema. **Kaynak:** Edition Peters no.1740, s.5

83. ölçüden itibaren piyano ve keman-çello düeti arasında karşılıklı 2 ölçümlük motiflerden oluşan cümle 90. ölçüye kadar devam eder. Bu pasajda bir dizi armonik gelişim bölümün tonunu la minöre taşır. 91. ölçüde kemanda la minörü hazırlayarak la minörün beşinci derecesine vurgu yapan ve dominant yediliyi duyuran yeni bir tema duyulur. Piyano sekizlik notaların oluşturduğu arpejli bir eşlik partisi çalar. 99. ölçüde bu temayı piyano duyurur, keman ve çello sekizlik arpejlere sahip eşliği devralır. (Görşel 7)

Görşel 7: 83. ölçüde başlayan ve tonu la minöre taşıyan pasaj, 91. ölçüde başlayan ve kemanın seslendirdiği yeni tema, 99. ölçüde temayı piyano devralıyor. **Kaynak:** Edition Peters no.1740, s.5

119.ölçüde gelişimi belirten yeni bir tema La majör tonunda çello partisinde başlar. (Görsel 8)

The image shows a musical score for a cello and piano. The top system is labeled '119. ölçü' and 'pp'. The bottom system is labeled '130' and 'cantabile'. The score includes a cello part and a piano accompaniment.

Görsel 8: 119. ölçüde la majör tonunda başlayan yeni tema **Kaynak:** Edition Peters no.1740, s.5

133. ölçüde bu temayı piyano duyurur. 137. ölçüde keman da piyanodaki temaya ünison olarak katılır. (Görsel 9)

The image shows a musical score for a piano and cello. The top system is labeled '133. ölçü' and 'cantabile'. The bottom system is labeled '138' and 'p'. The score includes a piano part and a cello part.

Görsel 9: 133. ölçüde temayı piyano duyuruyor, 137. ölçüde keman ünison olarak temaya katılıyor. **Kaynak:** Edition Peters no.1740, s.7

153. ölçüde tema, noktalı ikilik akorlara sahip bir geçiş köprüsüne ulaşır ve tempo ağırlaşır. 156. ölçüde keman partisi bir cümle ile yeni temaya bağlanır. 167. ölçüde piyanoda üçleme sekizliklerin oluşturduğu arpejli motifler yeni bir temanın hazırlık motifini çalar. Burada temponun “agitato” olacağı belirtilmiştir. (Görsel 10)

Görsel 10: 167. ölçüde piyanonun girişini hazırladığı yeni tema. **Kaynak:** Edition Peters no.1740, s.8

Keman ve çellonun nispeten sakin temasının altında üçleme sekizlikler ve 16'lık notalardan oluşan teknik açıdan zorlayıcı bir parti piyanoda duyurulur. Giderek yükselen tema piyanonun arpejli ve güçlü eşliğiyle oldukça tutkulu bir hal alır ve 187. ölçüde ilk temaya ulaşan köprü motifini duyurur. (Görsel 11)

Görsel 11: 187. ölçüde ilk temaya ulaşan piyano pasajı., **Kaynak:** Edition Peters no.1740, s.9

187. ölçüden itibaren tema bu kez keman ve çelloda ünison olarak duyulur ve ana tonun beşinci derecesi olan re üzerindedir. Burada piyano arpejli eşliğine devam etmektedir. (Görsel 12)

Görsel 12: Birinci temanın yeniden gelişi ve arpejli üçleme yapıdaki piyano eşliği. **Kaynak:** Edition Peters no.1740, s.9

Tema tekrar gelişir ve 222. ölçüde çello tarafından tekrar la minör tonunda duyurulur. 230. ölçüde tema re minöre ani bir modülasyon yaparak kemanda duyulur. (Görsel 13)

222. ölçü

230

Görsel 13: Temanın tekrar çello tarafından la minör tonda duyuluşu. **Kaynak:** Edition Peters no.1740, s.10
238. ölçüde tema piyanoya geçer ve yeni bir modülasyonla sol minörde duyulur. (Görsel 14)

238. ölçü

239

264

Görsel 14: Ana temanın sol minör tonunda piyano tarafından seslendirilişi. **Kaynak:** Edition Peters no.1740, s.11
250. ölçüde, daha önce 119. ölçüde başlayan tema piyanoda ve si bemol majör tonunda duyulur. Bir dizi tema gelişiminden sonra 264. ölçüde bu temayı keman devralır. (Görsel 15)

250. ölçü

264. ölçü

260

Görsel 15: 250. ölçüde tekrar si bemol majör tonunda başlayan ikinci tema. **Kaynak:** Edition Peters no.1740, s.11

264. ölçüde keman temayı devralır. Temanın ve armonik yapının gelişimlerini takiben 312. ölçüde aynı tema çello ve kemanda ünison olarak do majör tonunda duyurulur. (Görsel 16)

312.ölçü

316

Görsel 16: İkinci temanın 312. ölçüden itibaren keman ve çello ile seslendirilmesi. **Kaynak:** Edition Peters no.1740, s.13

328. ölçüye kadar piyano, solo olarak hem temayı geliştirir hem de arpejli eşliğine devam eder. 328. ölçüde tema tekrar la majör tonunda çello ve keman tarafından çalınır. (Görsel 17)

328. ölçü

331

Görsel 17: 2. temanın keman ve çello tarafından la majör tonunda tekrar sergilenişi. **Kaynak:** Edition Peters no.1740, s.14

360. ölçüye kadar tema çeşitli varyasyonlarla gelişir ve armonik değişimler renkli bir müzikal yapı oluşturur. 360. ölçüden itibaren sakinleşen tema karşılıklı olarak keman-çello düeti ve piyanoda duyulan akorlarla 368. ölçüde çello ile başlayan yeniden sergiyi hazırlar. (Görsel 18)

360. ölçü

368

cantabile

L YENİDEN SERGİ

pp

pp

Görsel 18: 360. ölçüden başlayan yeniden sergiye hazırlık cümlesi ve yeniden sergi. **Kaynak:** Edition Peters no.1740, s.15

Bölüm hem ilk temaya hem de ana tonuna döner ve çello ile ilk tema duyurulur. Bu temaya derinlik ve lirizm katan çarpıcı bir karşı keman melodisi eklenerek yeniden sergi zenginleştirilmiştir. Yeniden sergide besteci, sergi ve gelişme kısımlarını oluşturan unsurları daha kısa bölümler halinde sırayla duyurarak temayı geliştirir. Yeniden sergi bölümü giderek yükselen tutkulu akor ve arpej eşlikleriyle ilerler ve 616. ölçüde oldukça güçlü bir şekilde finale ulaşır.

Bölümün genelinde piyanonun teknik açıdan büyük ustalık gerektiren partileri dikkat çeker.

Mendelssohn bu bölümde sofistike bir müziği sadelik ve netlik çerçevesinde ustalıklı bütünleştirerek müzikal dehasını bir kez daha göstermiştir.

3.2. 2. Bölüm

Si bemol majör tonunda 4/4'lük bir tartımda ve "Andante conmototranquillo" tempo ifadesiyle yazılan bölüm, tatlı ve lirik bir piyano solosuyla başlar. Bu solo adeta Mendelssohn'un sözsüz şarkılar serisinden bir parçayı andırır. Piyano sağ eliyle melodiyi duyururken, eşlik partisi her iki el arasında bölünerek arpej motiflerini duyurur. Sol eldeki bas partisi de sade bir şekilde armonik yapıyı belirler. Piyanoda iki ele bölünen melodide, eşlik ve bas partisinin birbirini bastırmadan ancak temanın ve bas partisinin belirginleştirilerek çalınması önemlidir. 9.ölçüde ana tema keman ve çellonun oluşturduğu kontrpuan yapıları düet tarafından genişletilerek tekrar edilir ve piyano, ilk temanın altındaki eşlik partisine devam eder. (Görsel 19)

Andante con moto tranquillo.

Andante con moto tranquillo. ♩ = 72.

4 *cresc.* *p*

9. ölçü

p cantabile

8 *p*

Görsel 19: 2. bölümün piyano ile başlayan teması ve 9. ölçüde temayı keman ve çello düetinin devralması. **Kaynak:** Edition Peters no.1740, s.25

Mendelssohn oda müziği konusundaki ustalığını, partileri böylesine doğal ve akıcı bir şekilde birbiri ile bütünleştirebilmesinde gösterir. Çalgılar arasındaki etkileşim, dinleyiciyle arasında güçlü bir duygusal bağ kuran samimi ve derin bir diyalog yaratır. Bu bölüm, duygusal derinliğiyle, ilk bölümün dramatik bir atmosfer yaratan ifadesinden belirgin şekilde ayrılmaktadır. Bölümün müzikal kuruluşu, kolay algılanan bir yüzeyin altında oldukça karmaşık bir doku barındırır. Sadelik ve karmaşıklığı aynı anda sergileyen bölüm, icracıdan teknik ve duygusal ifadeyi dikkatle dengeleyebilecek bir incelik ister. 17. ölçüde piyano ikinci bir temaya başlar. (Görsel 20)

16 *cresc.*

17. ölçü

19 *f* *dim.* *p*

Görsel 20: 17. ölçüde başlayan 2. Tema. **Kaynak:** Edition Peters no.1740, s.26

25. ölçüde aynı ilk temada olduğu gibi keman-çello düeti bu temayı da devralır ve piyano yine eşlik konumundadır. (Görsel 21)

25. ölçü

26

Görsel 21: 25. ölçüde keman-çello düeti 2. temayı devralıyor. **Kaynak:** Edition Peters no.1740, s.26

33. ölçüde piyano solo olarak üçüncü bir temaya başlar. Bu tema si bemol minör tonundadır. 37. ölçüde bu temayı çello devralır. 39. ölçüde keman bu temaya kendi partisiyle katılır. Burada keman eşliğinin bir parçası değil aynı önemde armonik yapıya uyan paralel bir tema seslendirir. (Görsel 22)

33

37. ölçü

36

39. ölçü

39

Edition Peters. 7193

Görsel 22. 33. ölçüde başlayan 3. tema, 37. ölçüde çellonun girişi, 39. ölçüde başlayan keman partisi. **Kaynak:** Edition Peters no.1740, s.27

Bu düet 42. ölçüye ulaştığında bölümün tonunu re bemol majöre taşımış olur. 43. ölçüden itibaren piyano ve keman karşılıklı soru-cevaplarla temayı ve armonik yapıyı geliştirir. 47. ölçüde piyano ve çello 3. temayı tekrar ünison olarak seslendirirler ve 39. ölçüde duyulan keman-çello düeti 49. ölçüde tekrar duyurulur. (Görsel 23)

The image shows a musical score for measures 45-48. The top system (measures 45-47) features a piano part with a rhythmic pattern of eighth notes and a cello part with a similar pattern. The piano part is marked with 'cresc.' and 'f'. The cello part is marked with 'cresc.' and 'f'. The measure number '47. ölçü' is written above the cello staff. The bottom system (measures 48) shows a piano part with a rhythmic pattern of eighth notes and a cello part with a similar pattern. The piano part is marked with 'cresc.' and 'al'. The cello part is marked with 'ritard.', 'a tempo', 'f', and 'p'. The measure number '48' is written above the piano staff.

Görsel 23: Çello ve piyanonun 3. temaya tekrar başladığı 47.ölçü ve 49.ölçüde yeniden başlayan keman-çello düeti. **Kaynak:** Edition Peters no.1740, s.28

52. ölçüde keman ve piyanonun ünison olarak seslendirdiği bir tema ve armoni gelişimi başlar. (Görsel 24)

The image shows a musical score for measure 52. The top system (measures 52-53) features a piano part with a rhythmic pattern of eighth notes and a cello part with a similar pattern. The piano part is marked with 'cresc.'. The cello part is marked with 'poco cresc.'. The measure number '52. ölçü' is written above the piano staff. The bottom system (measures 54-55) shows a piano part with a rhythmic pattern of eighth notes and a cello part with a similar pattern. The piano part is marked with 'cresc.' and 'f'. The cello part is marked with 'f'.

Görsel 24: 52. ölçüde keman ve piyanonun ünison olarak seslendirdiği tema gelişimi. **Kaynak:** Edition Peters no.1740, s.28

56. ölçüde piyano onaltılıklardan oluşan arpejli bir cümleye başlar. Bu arpejler si bemol tonunun beşinci derecesine denk gelen fa majör üzerinde çeşitli gerilimler oluşturarak devam eder. (Görsel 25)

56. ölçü

57

60

Görsel 25: 56. ölçüde piyanoda başlayan arpejli yapıya sahip cümle. **Kaynak:** Edition Peters no.1740, s.29

Keman ve çello bu arpejlere uzun düz seslerle eşlik eder. 62. ölçüde keman ilk temaya döner. Piyanoda arpejler devam eder ve çello da pizzicato bir eşlik partisini seslendirir. (Görsel 26)

62. ölçü

63

Görsel 26: Kemanın ilk temaya döndüğü 62. ölçü. **Kaynak:** Edition Peters no.1740, s.29

66. ölçüde piyano ilk temanın minör karakterli ikinci cümlesine başladığında keman ve çellonun ünison eşliği duyulur. (Görsel 27)

Görsel 27: Piyanoda başlayan ilk temanın ikinci cümlesi ve keman-çello düetinin eşliği. **Kaynak:** Edition Peters no.1740, s.30

70. ölçüde, 17. ölçüde piyanonun başladığı ikinci tema keman tarafından çalınır. Tema giderek yükselen nüanslarla bölümün finalini hazırlar. Piyano tekrar ilk temayı seslendirir ve bölüm, ilk temanın ilk motif materyalinin giderek sönen ve bir oktav aşağı yönelen tekrarlarıyla sakin bir şekilde sona erer. (Görsel 28)

Görsel 28: Bölümün piyanonun yaptığı tema motifi tekrarlarıyla bitişi., **Kaynak:** Edition Peters no.1740, s.31

3.3. 3. Bölüm

Felix Mendelssohn'un *Op. 49 No. 1 Piyanolu Trio* eserinin 3. bölümü, re majör tonunda ve 6/8'lik ölçüde, "Leggiero e vivace" tempo ifadesine sahip bir "Scherzo" olarak yazılmıştır. Bölüm, dinamik bir piyano solosuyla başlar ve 8. ölçüde keman tarafından tekrar duyurulan temayla devam eder. (Görsel 29)

Scherzo.
Leggiero e vivace.

Leggiero e vivace. ♩ = 120.

p

8. ölçü

Görsel 29: Op.49 1 numaralı piyanolu trionun 3. bölümünün ana teması. **Kaynak:** Edition Peters no.1740, s.32

Tema, melodik ve armonik olarak farklı varyasyonlarla zenginleşir ve 28. ölçüde la majör tonuna ulaşır. Piyano eşliği, teknik açıdan adeta zorlayıcı bir etüt niteliğindedir ve eserin virtüözitesini vurgular. (Görsel 30)

cresc.

f

sf

cresc.

28. ölçü

cresc.

f

p

Görsel 30: 3. bölümün ustalık gerektiren piyano pasajı **Kaynak:** Edition Peters no.1740, s.33

Bölümün 47. ölçüsünde, tema genişleme ve varyasyonlarla yeniden şekillendirilir ve ilk temaya geri dönülür. 54. ölçüde keman ve çello, tema materyallerini mi minör tonunda bir varyasyonla sunar. Ana temanın materyalleri, bu bölümde pek çok armonik basamaktan geçirilerek zenginleştirilir. 118. ölçüde, keman, ana temayı tekrar duyurur ve 156. ölçüde, ana tema unsurlarının kullanıldığı yeni bir tema fikri gelişir. Bu tema, piyanoda hareketli, yükselip alçalan motiflerle, keman ve çellonun daha sakin anlatımlı motifleriyle desteklenir. (Görsel 31)

156. ölçü

Görsel 31: 156. ölçüde başlayan yeni tema fikri. Ana temanın fikirleri kullanılarak armonik yapı geliyor. **Kaynak:** Edition Peters no.1740, s.39

Eserin bu bölümünde, hareketli motifler ve sakin pasajların iç içe geçtiği yapı, piyano ile keman-çello düeti arasında yer değiştirir. 164. ölçüde bu yapı, ana temanın gelişen ve çeşitlenen tekrarları ile son bulur. Bu teknik, eserin sakin bir şekilde sona ermesini sağlar, Mendelssohn'un oda müziğinde kullandığı zengin armonik yapılar ve melodik çeşitlenmeyi etkileyici bir biçimde gözler önüne serer (Chernaik, 2013: 51; Sobolewski, 1873: 54).

3.4. 4. Bölüm

“Finale” bölümü eserin başlangıç tonu olan re minör tonundadır ve “Allegro assai appassionato” tempo ifadesine sahiptir. Bölüm 4/4'lük tartıma ve oldukça yürük bir tempoya sahiptir. Bu bölüm de piyanoda oldukça yüksek teknik ustalık isteyen pasajlarla bezelidir. Bölüm minör tonuna rağmen oldukça canlı ve neşeli bir temayla başlar. (Görsel 32)

Finale.
Allegro assai appassionato.

Allegro assai appassionato. $\text{♩} = 100$.

pp un poco tranquillo

5

a tema

Görsel 32: Son bölümün teması. **Kaynak:** Edition Peters no.1740, s.41

53. ölçüde tema, benzer ancak yeni bir fikirle piyanoda tekrar duyulur. Bu noktada bölüm daha sakin bir havaya bürünür ve bölümün tonu ilgili majörü olan Fa majöre ulaşmıştır. 61. ölçüde yeni temayı keman devralır piyano eşliği ise üçleme sekizliklerden oluşan kısa arpej motiflerine dönüşür. 73. ölçüde piyano tekrar ana temayı duyurur ancak bu sefer armonik ve melodik olarak çeşitlendirilmiş durumdadır. (Görsel 33)

Görsel 33. 53. ölçüde daha sakin bir havaya geçen ve yeni bir fikirle gelişen tema. **Kaynak:** Edition Peters no.1740, s.44

79. ölçüde bu temaya keman başlar. Tema zengin ve çeşitlendirilen gelişmelerle 123. ölçüde yeniden sergiye kadar ulaşır. 142. ölçüde çello tarafından çalınan yeni bir tema başlar. (Görsel 34)

Görsel 34: 142. ölçüde çello tarafından seslendirilen yeni tema. **Kaynak:** Edition Peters no.1740, s.49

146. ölçüde keman karşı bir melodiyelbu temaya katılır. 150. ölçüdekeman ve çello ünison olarak temayı devam ettirir. 155. ölçüde keman ve çello tekrar kendi partilerine ayrılır. 158. ölçüde piyano bu temanın cevabı niteliğinde yeni bir temaya başlar. (Görsel 35)

157. ölçü

158

cantabile

cresc.

f

Görsel 35: 158. ölçüde piyano ile başlayan cevap teması. **Kaynak:** Edition Peters no.1740, s.50

Bu pasaj 166. ölçüde keman ve çelloyu ünison olarak çaldıkları ve 142. ölçüde çello ile başlayan temaya döndürür. 172. ölçüde ana temanın materyallerinden oluşan ve piyano ile duyurulan bir köprü bölümü başlar. (Görsel 36)

175

pp

p

pp

Görsel 36: 172. ölçüde başlayan köprü pasajı. **Kaynak:** Edition Peters no.1740, s.50

Bölüm coşkulu ve yükselip alçalan gelişimlerle 279. ölçüde re majöre modülasyon yapar. Buradaki tema, 140. ölçüde si bemol tonunda çello ile başlayan temanın tekrar keman ve çello tarafından ünison olarak duyuluşudur. 291. ölçüde ilk temanın unsurlarının kullanıldığı bir geçiş pasajı yer alır. Solo ağırlığı keman partisinde olan bu pasaj coşkulu bir biçimde finali hazırlar. (Görsel 37)

290

pp

p

ppleggiero ed assai animato

p

espressivo

sempre cresc. e più animato sino al fine

sempre cresc. e più animato sino al fine

295

cresc.

p

sempre più animato e cresc. sino al fine

Ww

Görsel 37: 291. ölçüde başlayan geçiş pasajı. **Kaynak:** Edition Peters no.1740, s.58

Tüm enstrümanların tremolo olarak çaldığı güçlü ve hızlı bir pasajla bölüm ve eser sona erer.

4. ESERİN BAĞLAMAMI

Felix Mendelssohn'un *Op. 49 No. 1 Piyanolu Trio* eseri, 1839 yılında bestelenmiştir ve Romantik dönem müziğinin zarif örneklerinden biri olarak kabul edilmektedir. Bu eser, piyano, keman ve viyolonsel için yazılmış olup, Mendelssohn'un müzikal ifadesinde hem teknik ustalığı hem de duygusal derinliği barındıran önemli bir yapıttır. Eser, Romantik dönemin estetik anlayışını ve stil özelliklerini yansıtır; bu dönemin özgünlüğü, yoğun duygusal ifadelerle ve dramatik bir anlatımla kendini gösterir. Eserdeki bu sayfa, muhtemelen gelişme veya yeniden serim bölümlerinden birine aittir. Mendelssohn, klasik dönemin yapılarına sadık kalarak, bu eserde formun netliğini ve yapıların tutarlılığını korumuştur. Bunun yanında, Romantik dönemin tipik özelliklerini olan duygusal yoğunluğu ve ifadeyi ustalıklı birleştirebilir. Bu bağlamda, Mendelssohn'un eserleri, hem teknik açıdan zengin hem de duygusal anlamda derin bir müzikalite sunar.

Op. 49 No. 1 Trio, yalnızca teknik bir başyapıt olmanın ötesine geçerek, döneminin kültürel ve sanatsal yansımalarını da barındırır. Eserin içinde yer alan temalar, figürasyonlar ve armonik yapılar, bestecinin bu iki farklı dönem arasında bir köprü kurduğunu gösterir. Mendelssohn, hem Klasik dönemin biçimsel netliğini hem de Romantik akımın duygusal ifade gücünü eserine yansıtarak müzik tarihinde kalıcı bir iz bırakmıştır (Todd, 2003: 78).

5. ESERİN YAPISAL BİLEŞENLERİNİN ANALİZİ

5.1. Form ve Yapı

Tematik materyaller, eserin sonat formunun bir parçasını temsil etmektedir. Sonat formu, genellikle üç ana bölümden oluşur: sergi, gelişme ve yeniden sergi. Bu yapının her bölümü, eserin genel yapısına ve ifade biçimine katkıda bulunur. Mendelssohn'un *Op. 49 No. 1 Piyanolu Trio*'su da bu formu izler, ancak eserin iç yapısı, her bölümde farklı tonlamalar ve karakterler ile zenginleştirilmiştir (Smith, 2021: 102).

Bu sayfadaki müzikal dokular, özellikle gelişme bölümüne ait gibi görünmektedir. Gelişme bölümü, eserin temasını yeniden şekillendirir ve temel materyali farklı bir şekilde sunar. Burada, Mendelssohn'un kullanımı, özellikle dinamik ve ifadelerdeki *crescendo* ve *diminuendo* işaretleriyle dramatik bir yapı oluşturur. Bu teknikler, müzikal anlatımı güçlendirir ve dinleyicide yoğun bir duygusal tepki yaratır (Brown, 2019: 45).

Dramatik yapı ve dinamik kullanımı, eserin etkisini artıran önemli unsurlar arasında yer alır. *Crescendo* ve *diminuendo* gibi işaretlerin dikkatlice yerleştirilmesi, bölümü sadece teknik açıdan değil, aynı zamanda ifadeye ve dramatik akışa katkıda bulunacak şekilde zenginleştirir. Mendelssohn'un bu tür detaylara verdiği önem, eserin bütününde hem yapısal hem de estetik açıdan derinlik katar (Smith, 2021: 102; Brown, 2011 45).

5.2. Armonik Analiz

1. Eserin tematik yapısı, temel olarak tonik ve dominant akorlar arasında bir gerilim yaratır ve bu, eserin genel yapısal bütünlüğüne hizmet eder. Tonik ve dominant akorlar arasındaki bu etkileşim, Mendelssohn'un eserlerine özgü karakteristik bir yapı oluşturur ve eserin dinamik yapısını pekiştirir.

2. Modülasyon geçişleri, özellikle *diminuendo* işaretleriyle desteklenerek, eserdeki dinamik ifadeyi güçlendirir. Bu geçişler, eserin dramatik yapısına katkıda bulunur ve dinleyiciyi müzikal olarak bir sonraki bölüme hazırlar.

3. Mendelssohn'un armonik dili, diatonik bir temel üzerinde sıkça kromatik dokular ekleyerek zengin bir ifade oluşturur. Bu teknik, romantik dönem müziğinin karakteristik özelliklerinden biridir ve eserdeki lirizmi ve duygusal derinliği artırır.

4. Akor dizilimlerinde, özellikle alt dominant akorlarına geçişler dikkat çekicidir. Bu geçişler, armonik yapı içinde farklı tonlar arasında yumuşak ve etkili geçişler sağlar, böylece eserin akışkanlığı ve seslendirme zenginliği artar.

5. Modülasyonlar, genellikle paralel minör veya majör tonlara gerçekleşir. Bu modülasyonlar, eserdeki tematik çeşitliliği ve zenginliği artırır ve Mendelssohn'un yenilikçi yaklaşımını ortaya koyar.

6. Bu armonik teknikler, eserin genel yapısal ve duygusal bütünlüğünü sağlarken, aynı zamanda romantik dönem müziğine özgü yoğun ifadeyi ve dramatik yapıyı güçlendirir. Mendelssohn'un bu analizde görülen armonik özellikleri, onun bestecilik tarzının ve döneminin izlediği yolda ne kadar önemli bir yere sahip olduğunu gösterir.

5.3. Ritmik Unsurlar

Notasyondaki ritmik motifler, tematik materyali geliştirme amacı taşır. Özellikle alt seslerde pizzicato pasajlarının (yaylılar için) piyano ile kontrast yarattığı dikkati çeker. Bu, Mendelssohn'un yazımında sıkça görülen zarif bir kontrapuntal yapı örneğidir (Mercer-Taylor, 2000: 112).

5.4. Dinamik İşaretler ve İfade

Dinamik işaretler (ör. **pp**, **crescendo**, **diminuendo**), eserin dramatik yapısını ve ifadesini güçlendirmektedir.

Yaylı çalgılarda yer alan pizzicato ve piyano partiyonundaki akor pasajları, birbirleriyle kontrast oluşturarak metnin dramatik ifadesini destekler.

5.5. Tematik Yapı

Bu sayfadaki temalar, muhtemelen eserin serim bölümünde sunulan ana temaların geliştirilmiş veya varyasyon halindeki kullanımlarıdır. Tema işlenişi, Mendelssohn'un form ve tematik bütünlük konusundaki ustalığını ortaya koymaktadır (Brown, 2011: 134).

6. SONUÇ

Felix Mendelssohn'un *Op. 49 Re minör Piyanolu Trio'su*, Romantik dönem oda müziği repertuarında önemli bir yere sahiptir. Eser, bestecinin Klasik formlara olan bağlılığını ve Romantik dönemin duygusal derinliğini nasıl başarılı bir şekilde harmanladığını gösteren bir örnektir. Mendelssohn'un bu üçlüyü oluştururken gösterdiği incelik ve yenilikçilik, eserin hem teknik olarak zorlayıcı hem de dinleyici açısından etkileyici olmasına olanak sağlamıştır. Özellikle, eserin bölümlerinin eksik ölçü ile başlaması ve *Andante* bölümünün zarif yapısı, Mendelssohn'un melodik zenginlik ve dramatik ifadesini nasıl ustalıkla bir araya getirdiğini vurgular.

Mendelssohn'un eserlerindeki virtüözite ve yapısal incelik, onun müzikal dehasının bir yansımasıdır. Trio'nun *Andante* bölümü, bu özellikleri gözler önüne seren bir örnektir. Bu bölümdeki zarafet, Mendelssohn'un müzikal dokusunun derinliğini ve detaylara olan titiz yaklaşımını açıkça gösterir. İcra açısından büyük bir hassasiyet ve teknik yeterlilik gerektiren bu bölüm, eserin diğer kısımlarından farklı olarak dinleyiciye adeta bir nefes alma fırsatı sunar (Chernaik, 2013: 51).

Trio'nun tamamı, Mendelssohn'un klasik formdaki titizliğini ve Romantik dönem idealist yaklaşımını bir araya getiren bir yapıt olarak değerlendirilir. Bestecinin bu eseri, sanatında bir denge kurma çabası içinde, Romantik dönemin ifade gücünü ve bireysel yaratıcılığını yansıtır. Mendelssohn'un eserine gösterdiği özen, eserin zaman içinde yüksek takdir görmesine ve çağdaşları tarafından sıkça incelenmesine neden olmuştur. Eserin teknik ve ifadeye dayalı zenginliği, bu üçlüyü Romantik oda müziği repertuarının temel taşlarından biri haline getirmiştir (Sobolewski, 1873: 54).

Felix Mendelssohn'un *Op. 49 No. 1 Piyanolu Trio'su*, armonik zenginlik ve tematik bütünlük açısından dikkate değer bir eserdir. Besteci, klasik dönemin yapısal titizliğini ve romantik dönemin duygusal derinliğini harmanlayarak, eserin tüm bölümlerinde bir denge ve uyum yaratmıştır. Eserin çeşitli bölümleri, özellikle ana tema ve yan temaların gelişimi açısından dikkatlice işlenmiş, bu da eser boyunca melodik çeşitliliği ve etkileyici bir anlatımı mümkün kılmaktadır. Bu yapı, Mendelssohn'un eserlerini diğer çağdaşlarından ayıran önemli bir özelliktir ve onun müzikal dehasını gösterir.

Mendelssohn'un *Op. 49 No. 1 Trio'sunda* dramatik dinamik geçişler, eserin ifadesini güçlendiren ve dinleyiciye sürekli bir yenilik hissi veren bir özelliktir. Trio'nun içinde, temaların tekrarı ve varyasyonları, eserin ilerleyişini zenginleştirirken; farklı tonlar ve geçişler, eserin yapısal olarak ilgi çekici kalmasını sağlamaktadır. Bu dinamik geçişler, bestecinin Romantik dönemin özelliklerini eserin her bölgesine yansıttığı bir başka örnektir. Mendelssohn'un bu eseriyle, Klasik müzik repertuarında önemli bir eser oluşturduğuna şüphe yoktur.

Sonuç olarak, Mendelssohn'un bu triosu, onun müzikteki ustalığını ve estetik anlayışını en iyi şekilde temsil eden eserlerden biridir. Klasik ve Romantik öğelerin harmanlandığı bu eser, hem teknik zenginliği hem de duygusal derinliğiyle çağının ötesine geçerek, yıllar sonra da takdir edilmektedir. Eserin her bir bölümü, Mendelssohn'un yaratıcı ifadesinin ne kadar kapsamlı ve etkileyici olduğunu gösterir. Böylece, bu trio, sadece dönemin müzikal evriminde bir kilometre taşı olmakla kalmaz, aynı zamanda tüm zamanların önde gelen oda müziği eserlerinden biri olarak kabul edilir (Chernaik, 2013: 51; Sobolewski, 1873, :54).

KAYNAKÇA

- Biyografi.info. (2024). *FelixMendelssohn*. <https://www.biyografi.info/kisi/felix-mendelssohn>.
- Britannica. (2024). *FelixMendelssohn*. <https://www.britannica.com/biography/Felix-Mendelssohn>.
- Brown, C. (1993). *Mendelssohn: His Life and Music*. Oxford University Press.
- Brown, C. D. (2011). *Romantic Music and It's Contexts*. Routledge.
- Chernaik, J. (2013). Mendelssohn Reconsidered. *The Musical Times*, 154(1922), 45-55.
- Cooper, J. M. (2004). Knowing Mendelssohn: A Challenge from the Primary Sources. *Notes*, 61(1), 35–95.
- Mercer-Taylor, P. (2000). *The Life of Mendelssohn*. Cambridge University Press.
- Plantinga, L. (1984). *Romantic Music: A History of Musical Style in Nineteenth-Century Europe*. Norton.
- Smith, J. (2021). *Analyzing Romantic Chamber Music*. Cambridge University Press.
- Sobolewski, E. (1873). Mendelssohn. *The Journal of Speculative Philosophy*, 7(4), 51-57. Penn State University Press.
- Şalom, (2009), *Klasisizm ile Romantizm Arasındaki Köprü: Doğumunun 200. Yılında Felix Mendelssohn*. <https://www.salom.com.tr/arsiv/haber/69944/klasisizm-ile-romantizm-arasindaki-kopru-dogumunun-200-yilinda-felix-mendelssohn>
- Todd, R. L. (2003). *Mendelssohn: A Life in Music*. Oxford University Press.
- Görsel Kaynağı*: Mendelssohn Trio op.49 no.1, Edition Peters, no.1740